Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Przekład tekstów artystycznych (ćw. audytoryjne), PG_00189097						
Kierunek studiów	Filologia germańska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu	2027/2028			
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki			
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji	na uczelni			
Rok studiów	2		Język wykładowy	polski Niemiecki 60% Polski 40%			
Semestr studiów	4		Liczba punktów ECTS	3.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia	zaliczenie			
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Germańskiej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Agnieszka Haas					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach	Praca własna studenta		RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		4.0	41.0		75
Cel przedmiotu	Celem zajęć jest zapoznanie osób studiujących ze specyfiką tekstu artystycznego (różne gatunki, media, sposoby użytkowania, epoki, style, dyskursy) i sposobami jego przekładu, uzależnionymi od czynników tekstowych i pozatekstowych. Zajęcia mają na celu kształcenie praktycznej umiejętności tłumaczenia różnych form literackich oraz form z pogranicza innych sztuk (np. muzyki), kształcenie warsztatu językowego tłumacza oraz zapoznanie z metodami pracy nad przekładem artystycznym, obszarami życia zawodowego i działalności kulturalnej, w których przekład artystyczny funkcjonuje.						

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[FGMU2_W05] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu językowe oraz kulturowe uwarunkowania komunikacji międzykulturowej, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu polsko-niemieckiego.	zna i rozumie w pogłębionym stopniu językowe i kulturowe uwarunkowania funkcjonowania tekstów literackich i tłumaczeń w kontekście komunikacji międzykulturowej.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
[FGMU2_W07] Zna i rozumie kluczowe problemy i wyzwania współczesnej cywilizacji, znajdujące odzwierciedlenie w tekstach kultury i języku krajów niemieckiego obszaru językowego.	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane problemy i wyzwania współczesnej cywilizacji oraz ich odzwierciedlenie w tekstach kultury niemieckiego obszaru językowego, istotne z punktu widzenia przekładu literackiego.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[FGMU2_U10] Potrafi dokonywać przekładu różnego rodzaju tekstów w parze językowej j. polski / j. niemiecki, z wykorzystaniem pogłębionej wiedzy z zakresu translatoryki i zaawansowanej umiejętności posługiwania się językiem specjalistycznym.	potrafi przekładać teksty literackie w parze językowej polski–niemiecki, stosując odpowiednie strategie i techniki przekładu oraz zachowując stylistyczne i gatunkowe właściwości tekstu oryginalnego.	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[FGMU2_U04] Potrafi formułować i weryfikować hipotezy związane z wybranymi problemami badawczymi z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa germanistycznego.	potrafi formułować i weryfikować hipotezy dotyczące problemów interpretacyjnych i translatorskich pojawiających się w przekładzie tekstów literackich w parze językowej polski–niemiecki.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[FGMU2_W09] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady ochrony własności intelektualnej i praw autorskich.	zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady ochrony własności intelektualnej i praw autorskich, w szczególności w odniesieniu do przekładu tekstów literackich i statusu tłumacza jako współtwórcy utworu.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[FGMU2_U03] Potrafi zastosować zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, w szczególności do opracowania i prezentacji danych językowych oraz kulturowych.	potrafi stosować zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne w pracy nad przekładem tekstów literackich, w szczególności do wyszukiwania, opracowywania i prezentowania informacji językowych i kulturowych.	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

Treści przedmiotu

Praktyczne ćwiczenia obejmujące czytanie, dyskusję nad istniejącymi tłumaczeniami oraz samodzielne próby przekładu tekstów literackich. Analiza istniejących przekładów jako punkt wyjścia do pracy nad nowym tłumaczeniem. W ramach ćwiczeń omawiane są zagadnienia odnoszące się do specyfiki tekstu literackiego i przekładu artystycznego - na konkretnych przykładach i rozwiązaniach translatorskich studentów: metafora, nieprzetłumaczalność i wieloznaczność, parafraza, intertekstualność, polifoniczność tekstu literackiego, obecność idiolektów, gry słów, zasady budowy wiersza i jego przekładu (elementy prozodii, wersyfikacji, retoryki); analiza rozwiązań translatorskich (z literatury niemieckiej na j. polski oraz z literatury polskiej na j. niemiecki) próba oceny i dyskusja nad rozwiązaniami translatorskimi studentów. Przekład prozy, poezji współczesnej i klasycznej z uwzględnieniem systemu wersyfikacyjnego polskiego i niemieckiego, dramatu, adaptacja tekstu dla potrzeb scenicznych, przekład tekstów o funkcji apelatywnej; wybrane elementy przekładu audiowizualnego (piosenka, pieśń, libretto).

Wymagania wstępne i dodatkowe

Znajomość obu języków umożliwiająca udział w zajęciach; wiedza z zakresu literaturoznawstwa i historii literatury niemieckiej oraz translatoryki.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
kolokwium pisemne (2)	51.0%	70.0%
oceny za wypowiedzi w dyskusjach i wkład w rozwiązywanie problemów na zajęciach	51.0%	10.0%
wykonanie przekładów omawianych na ćwiczeniach	51.0%	20.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	• Apel, F.: Sprachbewegung. Eine historisch-poetologische Untersuchung zum Problem des Übersetzens. Heidelberg 1982. • Apel F., Kopetzki A., Literarische Übersetzung. Stuttgart 2003. • Brzozowski, J.: Stanąć po stronie tłumacza: Zarys poetyki opisowej przekładu. Kraków 2011. • Fast, P. (red.): Przekład artystyczny a współczesne teorie translatologiczne. Katowice 1998. • Haas, A.: Granice krytyki przekładu, w: Recepcja. Transfer. Przekład. Oblicza recepcji. T.3, pod red. Jana Koźbiała, Warszawa 2005, s.117-131. • Hendrykowski Marek, Adaptacja jako przekład intersemiotyczny. "Przestrzenie Teorii 20. Poznań 2013. • Krysztofiak, M.: Przekład literacki a translatologia. Poznań 1999. • Majkiewicz A., Intertekstualność implikacje dla teorii przekładu. Warszawa 2008. • Między oryginałem a przekładem seria pod red. m.in. J. Koniecznej-Twardzikowej i M. Filipowicz Rudek (l.90-2000). • Nowicka-Jeżowa, A., Knysz-Tomaszewska D., Przekład literacki: teoria, historia, współczesność. Warszawa 1997. • Sadkowski, W.: Odpowiednie dać słowu słowo. Zarys dziejów przekładu literackiego w Polsce, Warszawa 2002. • Sommerfeld, B.: Übersetzungskritik. Modelle, Perspektiven, Didaktik. Poznań 2016.
	Uzupełniająca lista lektur	• Balcerzan, E.: Literatura z literatury (strategie tłumaczy), Katowice 1998. • Fast P.: O granicach przekładalności [w:] Przekład artystyczny, t. I: Problemy teorii i krytyki, red. Piotr Fast, Katowice 1991. • Fimiak-Chwiłkowska, A.: poprawić poprzednika? - Koncepty tłumaczy w serii translatorskiej. Na przykładzie opowiadania Panny z Wilka Jarosława Iwaszkiewicza i niemieckich tłumaczeń. Rocznik Przekładoznawczy 13/2018. • Kubiński W., Kubińska O. / Wolański T. Z. (red.), Przekładając nieprzekładalne, Gdańsk 2000. • Haas, A.K.: Was der listige Fährmann ans andere Ufer trug Henryk Bereskas übersetzerisches Ringen mit der Lyrik, przekł. H.Petersen (niemieckojęzyczny przedruk artykułu Co chytry przewoźnik wiózł na drugi brzeg...z roku 2006), w: Fährmann grenzenlos. Deutsche ind Polen im heutigen Europa. Zum Gedenken an Henryk Bereska. Hg. Brigitta Helbig-Mischewski, Gabriela Matuszek, Hildesheim-Zürich-New York 2008, s.273-289. • Kaźmierczak, M.: Tłumacz i skopos w filharmonii. Rocznik Przekładoznawczy 12/2017. • Lukas, K., Kątny, A.: Bolesław Leśmians poetische Transgressionen mit Blick auf deutsche Übersetzungen von Karl Dedecius, (w:) Sommerfeld, Beate / Kęsicka, Karolina / Korycińska-Wegner, Małgorzata/ Fimiak-Chwiłkowska, Anna (red.): Transgressionen im Spiegel der Übersetzung. Festschrift zum 70. Geburtstag von Prof. Maria Krysztofiak-Kaszyńska, Peter Lang, Frankfurt/M. 2016, s. 173-186. • Łuczak, D.: Indywidualna stylistyka autora w przekładzie literackim na przykładzie powieści Joanny Bator Piaskowa Góra i jej tłumaczenia na język niemiecki. Rocznik Przekładoznawczy 13/2018. • Pióro, T.: Szkice o sztuce przekładu i sztuce czytania. Warszawa 2019. • Szymańska, E.: Adaptacje sceniczne Procesu Franza Kafki w Polsce. Wrocław 2008.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	T.Karpowicz, wiersze; Kaschnitz, Popp und Mingel; W.Busch, Max und Moritz; Celan, Psalm; Kafka, Auf der Galerie; Trakl, Der Herbst des Einsamen; Rellstab, Serenade	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.